Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөнүөк оройуонунааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаах Советын органа

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 7-с сыла.

№ 16 (681)

Олунньу 24 күнэ 1961 сыл БЭӨТИНСЭ

Сыаната 1 харчы

Туругурдуннар эйэни харыстааһыҥна, биһиги Ийэ дойдубут государственнай интэриэстэрин уонна киниэхэ куттал суох буолуутун көмүскэлигэр сэргэхтик турар, албан аатырбыт килбиэннээх Советскай Сэбиҥниилээх Күүстэр!

Бөҕөһээ Советскай Армия күнэ

ССКП XXII съезһин көрсө норуот бүттүүнүн социалистическай куоталаһыыта хаһаанҥытааҕар дакиэҥ далааһыннаахтык тэннийдэ. Советскай дьоннор эйэлээх үлэлэрин хас күн аайы быйаҥнара элбээтэр элбээн иһэр. Бу эйэлээх үлэбитин, Ийэ дойдубутун, дьоллоох олохпут сибэккилэрэ — оҕолорбут миччаэрдэрин көмүскэлин Советскай Сэбиҥниилээх Күүстэр эрэллээхтик уонна кыраҕытык кэтиллэр.

Советскай дьоннор Армия уонна Флот воиннарытык иэстэрин толороргo хайа баҕарар мүнүүтэҕэ бэлэм, сэргэх тураллларын билэллэр. Норуот бэйэтин воиннарын дириҥник итэҕэйэр уонна таптыыр. Коммунистическай партиянан, улуу Ленининэн тэриллибит биһиги албан аатаах армиябыт Октябрь кыайыыларын көмүскэлигэр бочуотунай кэтэбилгэ бигэтик турар.

Хара суордуу хаҕырбыт хаанымсах өстөөхтөр советскай Ийэ сирбигэр хаста да саба түһэннэр халлааны харагардан, көҥүлү туйарга соруна сылдьыбыттарын Советскай Армия герой норуотугар тирэҕирэн үлтү охсуталаабыта. Фашистскай кыыллары сиҥ үөн курдук хам үктээн, Берлин үрдүнэн кыайыы знамятын турурдубута. Советскай саллааты аан дойду норуотара босхолооччу-воин диэн урууйдаан-айхаллаан аттаабыттара.

Сэттэ мөлүйүөнтэн тахса саллааттар, матростар, сержаннар, старшиналар, офицердар, генераллар, адмираллар — Улуу Аҕа дойду сэриитин кыттыылаахтара — ССР Союһун орденнарынан уонна медалларынан наҕараадаламмыттара. 11 тыһыынчаттан тахса киһиэхэ Советскай Союз Геройун үрдүк аата иҥэриллибитэ.

Билигин ССРС Верховнай Советын IV сессиятын уураабар сөп түбэһиннэрэн Советскай Сэбиҥниилээх Күүстэр ахсааннара үс гыммыттан биирэ аччатыллар. Армияҕа буспут-хаппыт 1.200 тыһыынча киһи эйэлээх үлэҕэ төннөллөр. Кинилэр эмиэ саҥа станокка тураллар, тракторлары, комбайнары үлэлэтэллэр сүөһү иитиитигэр фермаларга бараллар. Армия ахсаанын ити курдук аччатыы биһиги государствобыт, советскай норуот эйэни таптыыр политикатын өссө төгүл туоһулуур.

Ол эрээри биһиги обороналанар күүспүтүн өссө үрдүк таһымна тутабыт. Советскай Сэбиҥниилээх Күүстэр билигин хаачыстыба өттүнэн тупсарыллаллар, уоту аһар кыахтара үрдэтиллэр. Маныаха биһиги экономикабыт, наукабыт уонна техникабыт күүскэ сайдыта Армияҕа уонна Флотка төһө наада буоларынан атомнай сэрии сэптэринэн, ракеталар бары көрүҥнэринэн, ол иһигэр континентан континеҥҥа ыытыллар, сыалын чопчу булар ракеталарынан хааччыйда. Биһиэхэ уу аннынан сылдьар атомнай лодкалар бааллар. Онон ССРС Сэбиҥниилээх Күүстэрэ — эйэни эрэллээхтик көмүскээччи.

Советскай дьоннор, Советскай Армия воиннарын кытта биргэ бэҕэһээ Советскай Армия уонна Муоратааҕы Байыаннай Флот күнүн үөрэн - көтөн бырааһынныыктаатылар.

Коммунизмы тутааччы — советскай киһи айымныылаах үлэтин кыраҕатык харабыллыыр, советскай воин, эйиэхэ — уруй-айхал!

ВОРОНОВ ГЕННАДИЙ ИВАНОВИЧ — ССКП КК Президиумун чилиэнигэр кандидат.

ГРИШИН ВИКТОР ВАСИЛЬЕВИЧ — ССКП КК Президиумун чилиэнигэр кандидат.

★ ★

1961 СЫЛ КУЛУН ТУТАР 5 күнүгэр БАСКЫҺЫАННЬАҔА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ, СЭЛИЭННЬЭТЭЭҔИ, НЭҺИЛИЭКТЭЭҔИ, БӨҺҮӨЛЭКТЭЭҔИ СОВЕТТАРЫГАР БЫЫБАР КҮНЭ

БУКА БАРЫ—

быыбарга!

Кирбэйдээҕи быыбардыыр учаастакка

Олохтоох Советтар быыбардарыгар бэлэмнээтин Кирбэйдээҕи быыбардыыр учаастакка балайда тэрээһиннээхтик ыытылар. Агитпункт дьиэтигэр дьуһуурустуба үлэлиир, быыбардааччылар дьуһуурунайтан мунаахсыйар боппуруостарын быһааттараллар.

Агитатордарынан анаммыт коммунистар уонна комсомолецтар быыбардааччыларга хас да бэсиэдэлэри оҥортоотулар. Ордук үчүгэйдик Зоя Христофорова, Зоя Семенова үлэлииллэр. Кинилэр билигин ССКП КК тохсунньутаабы Пленумун уураахтарын, Пленум үлэтин туһунан кэпсииллэр.

Н. Николаев.

ССКП РАЙКОМУН ИККИС ПЛЕНУМА

1961 сыл олунньу ыйын 20 күнүгэр ССКП райкомун иккис пленума буолан ааста. Пленум үлэтигэр ССКП райкомун чилиэннэриттэн, кандидаттарыттан, ревизиялыыр комиссияларын чилиэннэриттэн ураты элбэх производство бастыҥнара: табаһыттар, кыыллары иитээччилэр, тыа хаһаайыстыбатын специалистара уонна ССКП Саха уобаластаабы комитетын представителэ таб. Бочкарев И. А. кыттыыны ыллылар.

Пленум „ССКП КК тохсунньутаабы Пленумун уонна уобаластаабы партийнай актыып түмүктэрин туһунан“ үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын исполкомун председателэ таб. **Саввинов А. Т.** дакылаатын дьүүллэстэ.

Дакылаатчык таб. Саввинов А. Т. дакылаатын бастакы чааһыгар ССКП КК тохсунньутаабы Пленумун үлэтин, Пленумна Н. С. Хрущев дириҥ ис хоһоонноох этиитин, репликаларын, уонна Пленум ылыммыт уураахтарын, онно бэлиэтэммит дойду тыатын хаһаайыстыбатын салгыы өрө көтөҕүү дьаһалларын туһунан киэҥник тохтоото. Итиҥэн салҕаан таб. Саввинов А Т. „ССКП КК тохсунньутаабы Пленумун уураабын олоххо киллэрэр дьаһаллар уонна республика партийнай, советскай, комсомольскай, профсоюзнай тэрилтэлэрин итиэннэ совхозтарын, соруктарын туһунан“ олунньу ыйын 4—5 күннэригэр буолан ааспыт уобаластаабы партийнай актыып түмүктэрин, актыыпка ССКП Саха уобаластаабы комитетын бастакы секретара С. З. Борисов оҥорбут дакылаатыгар республика тыатын хаһаайыстыбатын туруга киэҥник анализтаммытын уонна актыып ылыммыт уураабар республика тыатын хаһаайыстыбатын салгыы өрө көтөҕүү суоллара бэлиэтэммиттэрин туһунан кэпсээтэ.

Таб. Саввинов А. Т. дакылаатын улахан өттүн оройуон тыатын хаһаайыстыбатын туругун анализтааһыҥна уонна инникитин оройуон тыатын хаһаайыстыбатын хаалыыттан таһаарыыга ханнык дьаһаллары ылыахха сөптөөҕүн туһунан боппуруостарга анаата.

—Биһиги, — диир таб. Саввинов, —ааспыт 1960 сылга ылыммыт социалистическайдыы эбэһээтэлистибэбит сүрүн көрдөрүүлэрин толорботубут. Оройуон сүрүн хаһаайыстыбатынан буолар таба иитиитигэр ылыммыт эбэһээтэлистибэбитин таба уопсай ахсааныгар 95 бырыһыан, тыһы табаҕа 92 бырыһыан, тугут дьыалабыай тахсыытыгар 92 бырыһыан, улахан табаны тыыннаах иитиигэ 90 бырыһыан эрэ толорон тохтубут.

Ынах, сылгы сүөһүлэри иитиигэ, кыыл иитиитигэр государствоҕа эти атыылаһыҥна, түүлээх булдугар ылыллыбыт эбэһээтэлистибэлэр эмиэ туолбатылар.

Дьэлиндэ нэһилиэгинээҕи урукку Сталин аатынан колхоз урукку салайаччылара тт. Николаев А.Д., Тарасов П. П., бу нэһилиэк Советын председателэ Спиридонов А. В. семилетка иккис сылыгар ылыммыт эбэһээтэлистибэлэрин бары көрүҥнэринэн тохтулар. Бу колхозка 3982 таба туһата суох өлө, сүөһү аһылыга кыайан бэлэмнэммэтэҕиттэн элбэх ынах сүөһү өлөрүлүннэ. Ол үрдүнэн бу сүөһүлэр өлүүлэригэр буруйдаахтар биир да киһи эппиэккэ тардыллыбатылар. Оттон урукку Сталин аатынан колхоз урукку салайааччылара Николаев, Тарасов социалистическай эбэһээтэлистибэни тохпуттарыгар эппиэккэ тардыллалларын оннугар саҥа тэриллибит совхозка салайар үлэҕэ ананан үлэлии сылдьаллар.

Ааспыт сылга ылыммыт эбэһээтэлистибэбит тоҕо туолбата, туолар кыахтаах этэ дуо? Туолар кыахтаах этэ. Ол гынан баран биһиэхэ ааспыт өттүгэр салалта, тэрийэр үлэ мөлтөхтүк туруоруллубututтан кыайан туолбата. Ааспыт сылга тахсыбыт ити алҕастарбытын, итэҕэстэрбитин туоратан, салалтаны, тэрийэр үлэни тосту тупсаран 1961 сылга—семилетка үһүс сылыгар оройуон тыатын хаһаайыстыбатын тохтууттан таһаарыыга быһаарылаах хардыыны оҥорор сорук турар.

(Салгыытын 2-с стр. көр).

ССКП РАЙКОМУН ИККИС ПЛЕНУМА

Иннин 1-гы страницаҕа көр.

Итинтэн салгыы таб. Саввинов 1961 сылга оройуон иннигэр турар соруктар уонна олору толорор суоллар тустарынан сиһилии кэпсээтэ уонна дакылаатын бүтүүтүгэр оройуон коммунистара, оройуон бары үлэһиттэрэ ССКП КК тохсунньутааҕы Пленумун уураабын ситиһиилээхтик толорууга уонна партия XXII съеһин кэрэ ситиһиилэрдээх көрсөр туһугар туох баар күүстэрин харыстыахтара суоҕа диэн эрэнэрин биллэрдэ.

Дакылааты дьүүллэһиигэ бырыта 20 киһи тыл этгэ.

Аан бастакынан тыл эппит таб. **Батакаев В. С.** оройуон салайар үлэһиттэрэ колхозтары кэнсэлээрийэттэн, көтүмэхтик салайалларын сытыытык критикалаата. —Кэнники сылларга,—диир таб. Батакаев,—оройуон салайар үлэһиттэрэ колхозтар учааскаларыгар, таба стадаларыгар, булчуттарга сылдьыбат буоллулар. Ол түмүгэр дьыала дьиҥнээх балаһыанньатын, олохтоох усулуобуйаны үчүгэйдик бэйэлэринэн сылдьан үөрэтэн билбэккэ эрэ үрдүттэн, уопсайынан салайаллар.

ЫБСЛКС райкомун секретардара комсомольскай тэрилтэлэргэ олус мөлтөхтүк көмөлөһөллөр.

Ыччаттар, комсомоллар коммунистическай үлэ ударнигын үрдүк аатын ылар иһин куоталаһыларын куһаҕаннык салайаллар. Ол түмүгэр урукку Сталин аатынан колхозтан биир да ыччат коммунистическай үлэ ударнигын аатын ылбата.

Матвеев Х. И. райпо бырабылыанньата табаһыттары балаакка таҥаһынан хааччыйбатын, совхоз салайааччылара табаһыттарга сылдьыбаттарын, билиҥнэ диэри биригээдэлэргэ 1961 сыллаах производственнай соругдахтара тиэрдиллэ илигин туһунан кэпсээтэ уонна оройуон биллиилээх табаһыттара Петров Н. П. уонна Николаев М.К. ааспыт сылга ситиспиттэринээҕэр намыһах эбэһээтэлистибэни ылыммыттарын, ол сыыһатын туһунан саамай сөпкө критикалаата.

— Мин, —диир совхоз Кыһыл хайатааҕы күөх кырсаны иитэр ферматын зверовода таб. **Винокурова М. А.**, — ааспыт сылга биирдии ийэ кырсаттан 8,1 оҕону ылбытым, онон 6,5 оҕону ыларга ылыммыт эбэһээтэлистибэбин аһара толорбутум. 1961 сылга ССКП КК Пленумун уураабынан өрө күүрдүллэн тураммын хас биирдии ийэ кырсаттан 8,2 оҕону ыларга, государствоҕа туттарыллар кырса тириитин орто сыанатын 60 солк. итэҕэһэ суох буоларын ситиһэргэ эбэһээтэтистибэни ылынабын.

Николаев Х. М. бэйэтин этиитин ССКП КК Пленумун уураахтарын уонна матырыйаалларын оройуон хас биирдии киһитигэр тиэрдии соруктарыгар туһаайда.—Маныаха,—диир таб. Николаев, агитация, пропаганда бары средстволарын туһаныахха, таба стадаларыгар, совхоз отделениеларыгар кылгас курстары тэрийэн үөрэтиэххэ.

Райпо бырабылыанньатын председателэ таб. **Сергеев М. И.** оройуоҥна түүлээх бултааһынын былаана 1960 сылга 81,6 бырыһыан, оттон 1961 сыл бастакы кыбартааллааҕы былаана баара-суоҕа 8 бырыһыан туолан, тохтор кутталламмытын кэпсээтэ. Совхоз уонна „Ээйик“ колхоз салайааччылара итинник балаһыанньаны билэн олорон өссө да 56 булчуту булка ситэ таһаара иликтэр, ону аахан совхоз салайааччылара бэйэлэрин албыннанан, хараҕы баайан олох бултуур кыаҕа суох 88 эмээхсини, эмиийдээх оҕолоох дьахталлары, атын үлэҕэ үлэлии сылдьар рабочайдары кадровай булчуттарбыт диэн ааттаан испиинэккэ илдьэ сылдьаллар. Ити алҕас бэрт түргэнник туоратыллыах тустаах.

—Биһиги оройуоҥна эльбэх идэтийбит, баай опыттаах табаһыттар, булчуттар бааллар,—диир таб. **Васильева А. Н.**, —кинилэр опыттарын атын дьоҥҥо үөрэтии, тарҕатыы олус мөлтөх. Инникитин бастыҥ дьону атын биригээдэлэргэ, фермаларга бэйэтинэн сылдьан опытын кэпсиирин, бэйэтин опытыгар атыттары практически үөрэтэрин тэрийиэххэ, ону таһынан бастыҥ үлэлээх биригээдэлэргэ, фермаларга атын биригээдэлэри, фермалары экскурцияҕа ыытан көрдөрүүнү тэрийиэххэ.

Совхоз солбуйааччы директора, зоотехник таб. **Басов В. А.** оройуоҥна кэнники сылларга таба, кыыл атыырдарын, атыыр оҕустары атастаһыы тэриллибэт буолбутуттан „уруулаһыы“ таҕыста, ол түмүгэр төрүөҕү ылыы мөлтөөтө, онон быйыл совхоз отделениеларын, колхоз икки ардыларыгар атыырдары атастаһыыны тэрийэн сүөһүлэр хааннарын тупсарыы наадалааҕын туһунан эттэ.

—Биһиэхэ дьахталлар үлэҕэ ситэтэ суох тардыллаллар. Үгүс дьахталлар үлэлээбэккэ таах олороллор. Табаҕа, булка биир да биригэдьиирдиир дьахтар, эрэдэбиэй табаһыттар, булчуттар да ахсааннара олус аҕыйах,—диир таб. **Васильева П. И.** — Онон инникитин дьахталлары үлэҕэ тардыыга улахан болҕомто уруулларанаада.

Итини тэҥэ кэпсэтиигэ тыл эттилэр: ЛУКИНОВ П. Н., СЕМЕНОВ С. Н., ИВАНОВ Н. И., СЕМЕНОВ В.И., ИВАНОВ С. Х., ГРИГОРЬЕВ Н. Д. о.д.а.

ССКП райкомун иккис Пленума киэҥ уураабы биир санаанан ылынна.

Н-скай часть тактическай занятиеларыгар.

ССТА фотохрониката.

Оройуон Советыгар депутатка кандидаттар

Иван Николаевич Александров

Александров Иван Николаевич 1927 сыллаахха Горнай оройуонугар II-Одуну нэһилиэгэр төрөөбүт, саха, ССКП чилиэнэ.

Таб. Александров бэйэтин үлэтин төрөөбүт оройуонугар 1942 сылтан ыла нэһилиэк Советын секретарынан үлэлээн саҕалаабыт. 1943 сыллаахха Советскай Армия кэккэтигэр ыҥырыллыбыт. Армияҕа сулууспатын кэнниттэн 1952 сылтан ыла партийнай-комсомольскай үлэһит —Томпо оройуонугар ССКП райкомун инструктора, ЫБСЛКС райкомун секретара, онтон Якутскайдааҕы 3 сыллаах партийнай оскуолаҕа үөрэнэр.

Партийнай оскуоланы бүтэрэн баран Иван Николаевич, биһиги оройуоммутугар 1958 сылтан ыла үлэлии сылдьар. Билигин „Өлөөн“ совхоз директорынан үлэлиир.

Таб. Александров 25 №-дээх Метеостанциятаабы быыбардыыр уокуруктан оройуон Советыгар депутатка кандидатынан регистрацияланна.

—oOo—

Татьяна Николаевна Шадрина

Шадрина Татьяна Николаевна 1924 сыллаахха Өлөнүөк оройуонугар Өлөөн нэһилиэгэр төрөөбүт, эбэнки, ССКП чилиэнэ.

Таб. Шадрина 1943 сылтан ыла үлэлиир—райсовет инструкторынан, райпоҕа үөрэнээччи бухгалтерынан, комсомол оройуоннаабы комитетын учуотка сэбиэдиссэйинэн. 1946 сылга Якутскайдааҕы фельдшерскай-акушерскай оскуола студенката. Ити кэнниттэн Эдьигээҥҥэ райпоҕа секретарь-машинистканан, ССКП райкомугар техсекретарынан, онтон сельсовет исполкомун секретарынан үлэлиир.

Үүнэн иһэр үлэһит буоларынан, Татьяна Николаевна 1957 сыллаахха советскай-партийнай оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан, ыалдьарынан үөрэҕин хаалларан 1957 сыллаахха Өлөөҥҥө кэлэр. Итинтэн ыла райпоҕа бухгалтерынан үлэлиир, билигин ССКП райкомун инструктора.

Таб. Шадрина Т. Н. 11 №-дээх Ойуур үрэхтээҕи быыбардыыр уокуруктан оройуон Советыгар депутатка кандидатынан регистрацияланна.

—☆—

Семен Иванович Топоров

Топоров Семен Иванович 1939 сыллаахха Өлөнүөк оройуонугар Өлөөн нэһилиэгэр төрөөбүт, эбэнки, ЫБСЛКС чилиэнэ, кыра үөрэхтээх.

Эдэр үлэһит Семен Иванович 1954 сылтан ыла колхоз производствотыгар үлэлиир. Кини ааспыт сылга урукку „Коммунизм“ колхоз таба иитиитигэр ферматын 8 №-дээх стадатыгар бостуугунан үлэлээбитэ.

Таб. Топоров үлэни таптыыр, дьиссипилиинэлээх комсомолец быһыытынан биллэр. Бостуугунан үлэлээбит биригээдэтэ ааспыт сыл үчүгэй көрдөрүүнү ситиспитин иһин коммунистическай үлэ биригээдэтинэн буолла, оттон эдэр бостуук Семен Иванович — коммунистическай үлэ ударнига. Кини билигин „Өлөөн“ совхоз биир бастыҥ рабочайа, уокка оттор маһы бэлэмнээһиҥҥэ үлэлии сылдьар.

Таб. Топоров С. И. 8 №-дээх Иккис Харыйалаахтаабы быыбардыыр уокуруктан оройуон Советыгар депутатка кандидатынан регистрацияланна.

Советскай Союз туһүлгэтигэр

Бу ый 24 күнүгэр Таллин куоракка саамай чэпчэки аҥардаах (62), орто аҥардаах (73), ыарахан аҥардаах (87) ыйааһыннарга Советскай Союз үрдүнэн көҥүл тустууга биирдиилээн күрэхтэһии саҕаланар. Бу улахан күбүөргэ араас обществолартан сүүмэрдэммит Советскай Союз чулууттан - чулуу спортсменнара, олимпийскай оонньуулар кыттыылаахтара тахсыахтара. Итиннэ кыттар быраабы саха тустааччыларыттан Николай **Гоголев**, Дмитрий **Данилов**, Максим **Сибиряков**, Альберт **Захаров** ыллылар.

Оттон чэпчэкитиҥи, чэпчэки, орто, ыарахан ыйааһыннаахтарга күрэхтэһии кулун тутар 4 күнүттэн Минскэйгэ саҕаланар. Биһигиттэн ити күрэхтэһиигэ Сергей **Иванов**, Семен **Дмитриев** кыттыахтара.

Редактор
Г .М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ УОННА ТИПОГРАФИЯ АДЫРЫҺА: САХА АССР, ӨЛӨНҮӨК СЭЛИЭННЬЭТЭ. ОКТЯБРЬСКАЙ УУЛУССА 15 №-РЭ

Заказ № 16 **Оленекская районная типография.** Тираж 400